

Centrale vraagstelling

Door middel van deze enquête wilden wij in kaart brengen hoe het schoolvak Duits er anno 2022 voorstaat volgens docenten. In 2017 vroegen wij de leerlingen naar hun beleving van het vak Duits en de Duitse taal. Over het algemeen was de leerling positief over het vak. Of in ieder geval niet negatief: veel leerlingen toonden zich neutraal ten opzichte van het vak.

De Duitse taal was volgens een kwart van de leerlingen in ons [Belevingsonderzoek Duits 2017](#) 'redelijk interessant'. Een grote groep - 40 procent van de leerlingen - stond echter neutraal tegenover de taal.

Het imago verbetert, maar toch...

Dit past bij de waarneming van het DIA van de afgelopen jaren: het imago van Duitsland is niet meer negatief, zoals het in de jaren negentig van de vorige eeuw was. Duitsland is populair. Het belang van Duits wordt geregeld benoemd in de media en er is grote interesse in Duitse thema's zoals de Bondsdagverkiezingen van 2021. Ook op scholen zien we veel positiefs: de lessen worden afwisselender en nieuwe docenten (juist ook de zij-instromers) brengen nieuwe ideeën mee/in. Er is veel aandacht voor *Landeskunde* en actualiteit en de meeste docenten weten zeer goed waarom hun vak relevant is voor de leerling én voor Nederland.

Waarom beginnen er zo weinig leerlingen aan een studie Duits of aan een Duitsland-gerelateerde studie?

Waarom beginnen er dan toch zo weinig leerlingen aan een studie Duits of aan een Duitsland-gerelateerde studie? Dit is een centrale kwestie. Want als er te weinig leerlingen 'iets met Duits' studeren, zal het vak uiteindelijk niet overeind blijven. Dan zal het lerarentekort groeien, het schoolvak Duits in de knel raken bij andere vakken en zullen schoolleiders er steeds vaker voor (moeten) kiezen om Duits dan maar niet aan te bieden.

Aantal uren

Eén signaal dat het DIA de afgelopen jaren van docenten oppikte, betreft het incidentele afschalen van lesuren bij Duits (ook te vernemen bij Frans), vaak om ruimte te maken voor onderwijsvernieuwing. Is het belang van Duits nog wel voldoende bekend bij schooldirecties en besturen? Deze signalering wordt [bevestigd](#) door een in 2020 geconstateerde gestage daling van lesuren Duits bij havo. Frappant is ook dat er docenten Duits zijn die geen baan kunnen

vinden, terwijl er statistisch gezien sprake is van een groot docententekort. Zou het tekort op scholen verhuld worden door het terugbrengen van de contacturen van drie lessen per week naar twee?

Op zoek naar antwoorden

Samenvattend kunnen we het volgende stellen: kennis van de Duitse taal en cultuur is onverminderd belangrijk voor Nederland en voor de kansen van de individuele leerling. Tegelijkertijd staat het vak door bovengenoemde redenen flink onder druk. Daar willen wij met dit rapport de aandacht op vestigen om vervolgens gezamenlijk aan oplossingen te werken. We vroegen het aan de experts: de docenten Duits, en vroegen hen naar de volgende onderwerpen:

Aantal lessen Duits

Professionalisering

Extra lesmateriaal en activiteiten

Doeltaalgebruik

Lezen in de Duitse les

Toekomstvisie voor het vak

Internationalisering

Visie op het Centraal Schriftelijk Examen

Aan de hand van deze thema's willen wij een beeld krijgen van hoe het schoolvak Duits zich zou moeten ontwikkelen opdat het vak interessanter, relevanter en vooral aantrekkelijker wordt voor leerlingen en meer aan de wensen van de docent zal voldoen. Ook proberen we in kaart te brengen hoe de docent Duits kan worden ondersteund.

We zijn ons ervan bewust dat we met deze enquête niet alle docenten Duits in Nederland aan het woord hebben kunnen laten. Desalniettemin hebben we met 323 ingevulde enquêtes informatie kunnen inwinnen van circa 12 procent van het aantal docenten Duits in Nederland. Daarbij hebben we reacties gehad van docenten van diverse schoolniveaus, locaties, leeftijden en meer, waardoor we een veelzijdig beeld kunnen presenteren in dit rapport met voldoende zinvolle inzichten en mogelijke oplossingen.

Volgend hoofdstuk: Eerdere onderzoeken

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/centrale-vraagstelling>